

GŁOS LUBAWSKI

POLSKO-KATOLICKA GAZETA BEZPARTYJNA NA POWIAT LUBAWSKI I OKOLICE

Wychodzi trzy razy tygodniowo: we wtorek, czwartek i sobotę.

Przedpłata: miesięczna wynosi 80 groszy z doręczeniem 1 złoty.
kwartalna wynosi 2,40 zł. z doręczeniem 3,00 zł.

W wypadkach nieprzewidzianych spowodowanych siłą wyższą (przeszkód w zakładzie, złożenia pracy i t.p.) abonament nie ma prawa żądać niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia: za ogłoszenie od wiersza 1 mm. na str. 6-lam. 15 gr.
na str. 2-lam. 50 gr., ogłoszenia drobne słowo 20 gr.

Za ogłoszenia redakcja nie odpowiada.

Telefon Nr. 59. Konto czekowe P. K. O. Nr. 145266.

Członkami zarządu S. Miłoszewskiego w Nowamieście n. Drw.

Rok III.

Nowemiasto n. Drwęcą, czwartek dnia 16 lipca 1936 r.

Nr. 81

Grunwald-symbolem sprawiedliwości dziejowej.

W 526-tą rocznicę dziejowego zwycięstwa.

Dzień 15 lipca przynosi w sobie doroczne wspomnienie bitwy pod Grunwaldem. Historia, literatura i sztuka uświetniły już to wielkie zdarzenie naszych dziejów. Głosem echem rozeszło się ono i rozchodzi dotąd w polskiej świadomości narodowej, i co roku przejawia się w uroczystościach życia społecznego.

Setki lat mijają i znaczenie tego dziejowego zwycięstwa nie słabnie wcale w naszym narodzie. Tajemnica podlega na tem, że Grunwald, to nie zwykłe zwycięstwo, jakich wiele w swych dziejach liczy każdy naród, to nawet nietylko wielka bitwa, decydująca o losach wojny i nawet nietylko program dziedzicznego wroga. Grunwald — to symbol sprawiedliwości dziejowej, tej sprawiedliwości, która krwią i orężem mści przewinienia i po wiekach nawet wraca narodom ich prawo do życia.

Długo niszczyli i gnębili Krzyżacy ziemie polskie, zanim dotknęła ich ręka sprawiedliwości dziejowej. Mając za sobą rycerstwo całych Niemiec, a nawet z Francji i Anglii, ufni w swoją militarną i polityczną potęgę, rozpoczęli Krzyżacy już w r. 1328 ze zdobytego Pomorza napady przeciwko innym dzielnicom ówczesnej Polski.

Zagarnęli Bydgoszcz, zrabowali Płock i Włocławek, spalili Gniezno i wiele innych miast, podchodzili aż pod Kańsz. Poniesli porażkę pod Płowcami, lecz na swoim postawili, bo traktatem kaliskim w r. 1343 oddał im Kazimierz Wielki Pomorze. I to niewystarczyło Krzyżakom. Przez pewien czas zajęci byli wojnami z Litwą, lecz w początkiem XV wieku znów skierowali zaborcze swe zapędy przeciw Polsce.

I tu uderzył w nich piorun Grunwaldu. Wypełniła się miara cierpliwości Boskiej i ludzkiej. Dnia 15 lipca 1410 r. legło pokotem butne wojsko krzyżackie pod mieczami rycerstwa i cepami wieśniaków polskich. Legł wielki mistrz Ulrich Jungingen, legli wszyscy dostojnicy, setki braci zakonnych, tysiące rycerstwa zagranicznego. Pogrzebaną została sława wojenna zakonu krzyżackiego, poderwane zaufanie u państw Europy. Zakon przestał istnieć, a Pomorze po 158 latach rozłąki wróciło do Polski.

Oprócz wypełnienia się sprawiedliwości dziejowej, wiekopomne to zwycięstwo króla Jagielly pod Grunwaldem było przede wszystkim dowodem rycerskiej siły naszego państwa, było też dowodem tego przyrodzonego pędu ku morzu, który ze zmienną losów koleją zaznaczył się w naszych dziejach. Tą samą ideą kierowany prowadził swe wojska, na północ Bolesław Chrobry, a później Bolesław Krzywousty. Kiedy u ujścia Wisły usadowili się Krzyżacy, wysiłek narodu przez wiek cały z górą skierowany był ku tej bramie na szerokie oceany.

Na polach mazurskich pod Grunwaldem starła się nietylko Polska sama z potęgą krzyżacką, ale pod dowództwem polskim poszły do boju oddziały czeskie, a przede wszystkim wojska litewskie i ruskie. Wystąpiła więc do walki prawie ówczesna cywilizowana Słowiańszczyzna, prowadzona przez Polskę.

Rzadki to wypadek w dziejach Słowian ten fakt wspólnego wysiłku, a zanotować go tem więcej należy, że Polska właśnie urzeczywistniła to wspólne wystąpienie przeciw germańskiej zaborczości. Dowodzi to, że i w przyszłości w obliczu niebezpieczeństwa cała Słowiańszczyzna wystąpić może jako jedna potęga pod naszym przewodem. Rocznicą zwycięstwa pod Grunwaldem, podobnie jak i rocznica „Cudu nad Wisłą”, pozostanie po wieczne czasy dniem chwały narodowej, okazją do apoteozy przeszłości. Z takiej rocznicy wynosimy bo-

Niemcy uznają niepodległość Austrii i przestaną się mieszać do jej spraw wewnętrznych.

BERLIN. Niemcy uznają niepodległość Austrii. Niemcy wyrzekają się wszelkiego mieszania się do spraw wewnętrznych Austrii.

Najwyższe odznaczenie Iranu.

Minister spraw zagranicznych J. Beck przyjął dn. 10-go b.m. posła Iranu w Warszawie p. Hamid Sayah, który zakomunikował p. ministrowi, że cesarz Iranu nadał P. Prezydentowi Rzeczypospolitej, prof. Ignacemu Mościckiemu, z okazji 10-lecia Jego Prezydentury najwyższe odznaczenie irańskie, order Pahlavi.

Dla zmanifestowania sympatii dla Polski, cesarz Iranu odznaczył równocześnie wielką wstęgą orderu „Hamayoun” prezesa Rady Ministrów, gen. Sławoj-Skłodkowskiego i ministra spraw zagranicznych J. Becka.

Insignia orderów zostaną doręczone po ich nadejściu z Teheranu do Warszawy.

Wizyta ministra Chińskiego w Warszawie.

Dnia 11 bm. przybył samolotem z Berlina do Warszawy minister Tai-Chi-Tao, członek rządu narodowego Chin.

P. Tai był jednym z najbliższych współpracowników dr. Sun-Yat-Sena, założyciela obecnego rządu Kuomintangu. P. Tai rozpoczął swą karierę polityczną w Szanghaju, jako wydawca dziennika, który reprezentował idee rewolucyjną i przyczynił się do zwycięstwa ruchu Kuomintangu. Był on kolejno sekretarzem generała sztabu dr. Sun-Yat-Sena, szefem departamentu politycznego armii rewolucyjnej, zorganizowanej przez Kuomintang, następnie ministrem propagandy i rektorem Uniwersytetu Narodowego w Kantonie. Jest on obecnie członkiem centralnego komitetu wykonawczego partii i rady politycznej oraz jeden z najzaufanych współpracowników gen. Szang-Kai Sze.

Wizyta p. Tai w Europie pozostaje w zw. z Olimpiadą w Berlinie, gdyż jest on przewodniczącym delegacji chińskiej na Igrzyska. Korzystając z tej okazji p. Tai nawiązuje kontakt z odpowiedzialnymi mężami stanu w Europie i w tym też celu przybył do Warszawy.

Zaległości podatkowe z pożyczek rejestrowych nie będą potrącane.

W najbliższym czasie instytucje kredytowe przystąpią do udzielania rolnikom pożyczek pod rejestrowy zastaw rolniczy oraz kredytów zaliczkowych dla drobnego rolnictwa.

Ministerstwo skarbu rozesłało w związku z tem okólnik, w którym wyjaśnia, że w roku bieżącym przy udzielaniu tych kredytów nie należy dokonywać żadnych potrąceń z tytułu jakichkolwiek bądź zaległości rolniczych, a więc i podatkowych. Z uzyskanej przez rolnika pożyczki rejestrowej, bądź zaliczkowej należy potrącić jedynie zaległe raty tych pożyczek z roku ubiegłego.

Jednocześnie ministerstwo skarbu poleciło podległym sobie urządowi, aby zanotowały w tym roku korzystania z uprawnień co do zajmowania przedmiotów obciążonych rejestrowym zastawem rolniczym, na pokrycie należności z tytułu podatku majątkowego, gruntowego i przemysłowego.

Zwolnienie kredytów rejestrowych z wszelkich potrąceń zaległości podatkowych wpłynie niewątpliwie na szersze wykorzystanie tych kredytów przez rolników, co skończy przyczyni się do zmniejszenia podaży późniejszej zboża.

wiem naukę historyczną i przekonanie o niezmożonej żywotnej sile i mocy narodu polskiego, odpornego na wszystkie burze i zawieruchy dziejowe.

Wzmiemian za to Austria zobowiązuje się prowadzić politykę, opartą na fakcie, że uważa się za państwo niemieckie.

Oto sensacyjna treść układu, zawartego wczoraj przez rządy Niemiec i Austrii w rezultacie toczących się od dłuższego czasu rokowań. Urzędowy komunikat na ten temat, odczytany został wczoraj wieczorem przez radio przez min. Goebbelsa, który przedstawił go jako „dalszy realny krok na drodze do pokojowego odprężenia i rozwikłania położenia w Europie”.

Jednocześnie niemal na miesiąc ukazały się dodatki nadzwyczajne pism, podające treść układu pod tytułami, jak „Zgoda z Austrią”, „Austria — państwem niemieckim”, i t. d.

Dodatki były rozbijane przez publiczność. Na ulicach tworzyły się grupy komentujące z ożywieniem wielką nowinę i wyrażające zadowolenie powodu porozumienia z Austrią.

Dla społeczeństwa niemieckiego fakt ten jest wielką niespodzianką. Nawet koła polityczne nie spodziewały się, że porozumienie nastąpi tak prędko. Przewidywano, że kanclerz Hitler obwieści swe ustępstwa wobec Austrii 29 lipca.

Komunikat ogłoszony przez Goebbelsa daje na wstępie wyraz postanowieniu Niemiec i Austrii ukształtowania wzajemnych stosunków „spowrotem normalnie i pokojowo”. Następnie zawiera trzy punkty zasadniczego porozumienia stwierdzenie, że protokoły rzymskie pozostają bez zmiany i wreszcie zapowiada wydanie zarządzeń dla odprężenia stosunków.

Wedle wiadomości prasy zarządzenia wstępne dotyczą: 1) zniesienia 1000 markowej opłaty dla turystów niemieckich, udających się do Austrii, 2) zezwolenia na noszenie odznak narodowo-socjalistycznych w Austrii, 3) zezwolenia na odgrywanie hymnów niemieckich w Austrii.

Komentarze prasy podkreślają, że dzięki układowi z Austrią upada główna przeszkoda na drodze zbliżenia Niemiec z Włochami. Chęć porozumienia z Włochami była też zapewne główną przyczyną, dla której Hitler zgodził się uznać niezależność Austrii.

Belgia przedłuża służbę wojskową przewidując możliwość „niespodziewanego wtargnięcia nieprzyjaciela”.

Szef Sztabu Generalnego Belgii gen. van den Bergen, omawiając przed mieszaną komisją wojskową problem obronności kraju, stwierdził, że przewidując możliwość niespodziewanego wtargnięcia nieprzyjaciela, zamierza zapobiec temu przez stałe utrzymanie dostatecznej ilości wyszkolonego wojska. Pociągnie to jednak za sobą przedłużenie służby wojskowej w piechocie, kawalerji, artylerji polowej i korpusie zmotoryzowanym do 18 miesięcy, a w artylerji fortecznej do 16 miesięcy.

Potomek króla Jana Sobieskiego z nędzy targnął się na życie.

BUDAPESZT. Na szosie prowadzącej z Schwabenbergu do Budapesztu znaleziono starzego mężczyznę, który popełnił zamach samobójczy. Ze znalezionych przy nim dokumentów ustalono, iż jest to lekarz Karol, Jan Pooder-Stuart. Przewieziony karetką pogotowia do szpitala w Budapeszcie, opowiedział, że jest on pochodzenia polsko-angielskiego i że jego przodkiem (prapradziadkiem) jest król Polski Jan III Sobieski. Lekarz Pooder-Stuart był swego czasu b. bogatym człowiekiem — lecz cały jego majątek pochłonęła ruleta. Wynałazł on szczepionkę przeciwko gruźlicy. Znajdował się ostatnio w skrajnej nędzy, co było przyczyną samobójstwa. Jan Karol Pooder przebywa obecnie w jednym ze szpitali budapesztańskich. Życiu jego nie zagraża żadne niebezpieczeństwo.

Jeszcze jeden nietakt Zarządu Kąpieliska w Zoppotach.

GDANSK. Na pomociele kuracyjnym kąpieliska w Zoppotach, który służy jednocześnie za przystań dla statków żeglugi przybrzeżnej, powiewają corocznie bandery różnych narodowości. W tym roku od dłuższego czasu rzuca się w oczy brak bandery polskiej, co jest tem dziwniejsze, że większość przebywających w Zoppotach kuracjuszy, stanowią Polacy. Ze strony zarządu kąpieliska w Zoppotach jest to gruby nietakt, z którego społeczeństwo polskie winno wyciągnąć odpowiednie konsekwencje, omijając ten kurort gdański.

Dobrowolna licytacja.

Na zlecenie wykonawcy testamentu po śp. Ks. Radcy Papemu z Nowegomiasta, w **środe dnia 22 lipca 1936 r. w Plebanji od godz. 9-tej** przed południem począwszy za gotówkę będą sprzedawał następujące przedmioty:

Pokój męski, pokój salonowy, pokój stołowy, pokój gościnny, łóżka z materacami, biurka, obrazy, lustra, kanapy, portjery, dywany, firany, zegary, bieliznę, pierzyny, poduszki, całkowite urządzenie kuchenne, 1 srebrny stuciec na 18 osób, pianino (marki Wolkenhauer) i rozmaite narzędzia rolnicze — ogółem składających się z 270 przedmiotów.

Jan Olszewski

Licytator i taksator — Grudziądz
Nadgórna 12.

Za nadesłane nam życzenia i kwiaty z okazji przyjęcia do I-szej Komunii św. naszego synka Kazimierza składamy serdeczne

„Bóg zapłać“

Bolesławstwo Ludwicy

Nowemiasto w lipcu 1936 r.

Piegi
Pryszcze
Wągry
żółte i czerwone
Plamy

już ich więcej nie zobaczysz, o ile będziesz używać

tylko
Krem „Halina“ Nr. 1
Mydło „Halina“
do nabycia

Drogerja „Sanitas“

Konrad Skibowski

NOWEMIASTO N.DRW.

TELEFON 46 ul. Sobieskiego 6 TELEFON 46

Najlepszą i najtrwałszą pamiątką

I-szej Komunii św.
jest

fotografja
lub **portret**

wykonany

solidnie i po cenach najniższych
w Zakładzie artystycznej
fotografji i powiększeń

F. Lubowieckiego

Nowemiasto n. Drwęcą ul. Kościelna
Telefon 77
Filja Lubawa - Pomorze.

Nacjonalisci — ministrami

Zmiany w rządzie austriackim — konsekwencją ugody z Niemcami.

WIEDEN. Onegdaj wieczorem kanclerz Schuschnigg wygłosił przez radio przemówienie na temat porozumienia między Niemcami i Austrią. Kanclerz oświadczył:

— Podkreśliam wspólną przeszłość i kulturalną łączność obu narodów oraz wyrażam wielkie zadowolenie z zawartego porozumienia. Wyrażam przekonanie, że pakt ten przyczyni się do pokoju europejskiego.

Kanclerz zapowiedział następnie amnestię polityczną i oświadczył, że przyjmie do frontu ojczyźnianego z przyjemnością wszystkich Austriaków bez różnicy przekonań politycznych, którzy są zwolennikami niepodległości Austrii. Podkreślił on, że zawarty pakt nie stoi w sprzeczności z protokółami rzymskimi, następnie wyraził nadzieję, że jeśli pakt ten urzeczywistni pokładane w nim nadzieje, to będzie fundamentem pokoju europejskiego i światowego. W końcu pozdrowił serdecznie wszystkich Austriaków i Niemców.

Następnie zabrał głos podsekretarz stanu, generalny sekretarz frontu ojczyźnianego Zernatto, który podkreślił znaczenie oświadczenia Niemiec, że nie będą ingerowały w wewnętrzne sprawy Austrii oraz że uznają jej suwerenność.

Po przemówieniu Zernatto ogłoszono, że dyrektor archiwum wojskowego Glaise-Holsenau został mianowany ministrem bez teki, a dyrektor gabinetu kanclerza Gwido Schmidt podsekretarzem stanu w ministerstwie spraw zagranicznych.

Należy zaznaczyć, że obie te osobistości wymieniane były w swoim czasie jako kandydaci do teki ministerjalnych w rokowaniach z przedstawicielami nacjonalistów. Glaise-Holsenau znany jest jako t. zw. „betontnazional“, t. j. o wyrażnie nacjonalistycznym obliczu politycznym.

Umrzemy z głodu po 6 tygodniach.

Pierwszy lord admiralicji o konieczności rozbudowy lotnictwa.

LONDYN: W Southampton przemawiał pierwszy lord admiralicji Sir Samuel Hoare.

Anglja — mówił on — która niegdyś była najbardziej zabezpieczona na świecie, jest obecnie wystawiona na groźne niebezpieczeństwo ataku lotniczego. Stała się ona państwem, które najłatwiej może być ugodzone. Wobec tego Anglja musi szybko budować nową flotę, zdolną

do wyruszenia wszędzie i sprostania wszelkim trudnościom. Anglja musi w szybkim tempie mieć flotę powietrzną narówni z najsilniejszym pod tym względem państwem w Europie. Gdyby ktoś przeciął nasze połączenia morskie — mówi Hoare — nasz przemysł byłby wprawdzie zaopatrzone na 3 miesiące, ale umarlibyśmy z głodu po 6 tygodniach.

PROGRAM RADJOWY.

Warszawa — czwartek 16. VII.

6.30—8.00 Aud. poranna 12.03 Koncert 12.55 Pogadanka 13.05 Dziennik południowy 13.30 Wiadomości gospodarcze 15.45 Audycja dla dzieci 16.00 Koncert 16.45 Społeczeństwo a wojsko w dziejach Polski 17.00 Koncert kameralny 17.50 Pogadanka 18.00 Jak spędzić święto 18.10 18.15 Koncert reklam. 18.50 Pogadanka aktualna 19.00 Słuchowisko 19.30 Recital fortepianowy 20.00 Pieśni ludowe 20.30 Toast 20.45 Dziennik wieczorny 21.00 Nasze pieśni 21.30 Kwartet fortepian. 22.00 Pogadanka 22.10 Wiadomości sport. lok. 22.15 Płyty 23.00 Muzyka taneczna

Warszawa — Piątek 17. VII.

6.30—8.00 Aud. poranna 12.03 Muzyka lekka 12.55 Pogadanka 13.30 Wiadomości gospodarcze 15.45 Audycja dla chorych 16.00 Na część słońca 16.45 Odezyt 17.00 Koncert kameralny 17.50 Poradnik sportowy 18.00 Pogadanka 18.05 Koncert reklam. 18.45 Spróbuj szczęścia 19.00 Koncert symfoniczny 20.00 Recytacja 20.50 Dziennik wieczorny 21.00 Pogadanka aktualna 21.05 Muzyka lekka 22.00 Wiadomości sport. 22.15 Koncert Polskich Laureatów Wieńskiego Konkursu 23.00 Muzyka taneczna

Toruń — czwartek 16. VII

6.00—6.33 Aud. poranna 12.03 Muzyka salon. 12.55 Pogadanka roln. 14.30 Muzyka francuska 16.00 Koncert 18.00 Pogadanka kraj. 18.10 Kwadrans śpiewu 18.25 Ziele kulturalno-artystyczne i naukowe na Pomorzu 18.30 Koncert reklamowy 22.10 Wiadomości sportowe z Pomorza 22.15 Z utworów Beethovena.

Toruń — piątek 17. VII.

6.00—6.33 Aud. poranna 12.55 Recytacja prozy 13.40 Płyty 18.10 Odezyt 18.15 Pieśniarki paryskie 18.30 Koncert reklamowy 22.10 Wiadomości sportowe z Pomorza.

Giełda zbożowa w Poznaniu

Notowania z dnia 6. VII 1936. Za 100 kg. płacono

Zyto	14,25 — 14,50
Pszonica	19,00 — 19,25
Jęczmień browarowy	15,25 — 15,50
Jęczmień jednolity	15,50 — 16,00
Owies	14,75 — 15,25
Otręby żytnie	9,50 — 10,00
Otręby pszenne (grube)	9,00 — 9,50
Otręby (średnie)	00,00 — 00,00
Gorzycza	00,00 — 00,00
Groch Wiktorja.	19,00 — 22,00
Groch Folgera	18,00 — 20,00

Redaktor odpowiedzialny: Antoni Miłoszewski w Nowemiejście n. Drw.
Wydawca: Celestyn Miłoszewski w Nowemiejście n. Drw.

Świece

w najlepszym gatunku po cenach przystępnych poleca

Księgarnia B. Miłoszewski - Nowemiasto
RYNEK NR. 19.

Przedzierzawienie polowania.

Dnia 21 lipca 1936 r. o godz. 4-tej po południu w tut Szkole odbędzie się

wydzierzawienie polowania

na terenie Zielkowa (obszar 695,92 ha).

Warunki będą ogłoszone przed licytacją. Obcy reflektanci dopuszczeni.

Przewodniczący Spółki Łowieckiej
(—) Wierzbowski.

Zielkowo, dnia 6. 7. 1936 r.

Nowe angielskie matjasy

i nowe angielskie matyski

poleca

Fr. Łukaszewski
Nowemiasto n. Drw.

Sprzedam

większą ilość dobrego

torfu

ewentl. z dostawą.

Jakubowski Lipowiec

Służącego

do wszelkich prac gospodarskich poszukuje

Szczepan Tulodziecki
Lubawa, ul. Kopernika

Żniwiarki

„Cormicka“

Grabie

konne

części zamienne do wszelkich systemów żniwiarek i kosiarek oryginalne oraz najlepsze

Kosy

„Westfalskie“

ręcznie kute pod gwarancją

polecam

po najniższych cenach

N. Ewertowski, Nowemiasto

Tel. 66.

Skład żelaza i maszyn roln.

Tel. 66.